



Yleisesitys järjestöavustusten kokonaistilanteesta ja perustelut myönnettävistä avustuksista

2.2.2026

Kanta-Hämeen hyvinvointialue



Johdanto

- Kanta-Hämeen hyvinvointialueen on edistettävä muiden julkisten toimijoiden ja yleishyödyllisten yhteisöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 7 §). Hyvinvointialue voi myöntää avustuksia yhdistysrekisteriin merkityille yleishyödyllisille yhdistyksille ja säätiörekisteriin merkityille säätiöille, joiden tarkoituksena on terveyden, sosiaalisen hyvinvoinnin ja/tai turvallisuuden edistäminen. Säätiöiden avustuskelpoisuus arvioidaan niiden sääntöjen perusteella. Jatkossa näistä käytetään yhteisnimitystä "järjestöt". Toiminnan tukeminen voi sisältää avustusten myöntämisen lisäksi myös maksuttomien tilojen tarjoamista sekä muuta toiminnallista yhteistyötä ilman rahallista korvausta.

Johdanto

- Kanta-Hämeen hyvinvointialueen hallintosäännön 10 §:n mukaisesti aluehallitus päättää avustusten myöntämisperiaatteista ja avustuksista, jotka eivät kuulu muun hyvinvointialueen viranomaisen toimivaltaan.
- Avustusta voidaan myöntää vain yleishyödylliseen toimintaan, joka edistää kantahämäläisten hyvinvointia, terveyttä ja/tai turvallisuutta sekä tukee hyvinvointialueen strategiaa ja alueellista hyvinvointisuunnitelmaa. Tukea voidaan myöntää järjestöille, joiden toiminta täydentää, tukee tai monipuolistaa hyvinvointialueen lakisääteisiä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluita
- Avustukset ovat harkinnanvaraisia, ja niitä myönnetään hyvinvointialueen talousarviossa määritellyn määrärahan rajoissa. Avustuksia haetaan keskitetysti kerran vuodessa erikseen ilmoitettavana ajankohtana.
- Jos avustuksia jää käyttämättä tai järjestö ei ota myönnettyä avustusta vastaan, vapautunut summa voidaan jakaa uudelleen hyvinvointialueen harkinnan mukaisesti.



Avustusmuodot

Hyvinvointialueen avustukset jakaantuvat kahteen avustuslajiin: toiminta-avustuksiin ja kumppanuusavustuksiin. Molemmille avustusmuodoille on varattu oma määräraha hyvinvointialueen talousarviossa. Hyvinvointialue voi kuitenkin siirtää määrärahoja avustusmuotojen välillä tarpeen mukaan, esimerkiksi silloin, jos toisen avustusmuodon määrärahaa jää käyttämättä.

Järjestöavustusten myöntämisen periaatteet ja kriteerit löydät asiakirjasta [Järjestöjen avustusperiaatteet valtuustokaudelle 2025–2029](#)

Avustushaun aikataulu vuodelle 2026

Järjestöavustusten varsinainen hakuaika oli 17.11.2025-14.12.2025

- Järjestöavustuksista tiedotettiin ennen hakuaikaa ja sen aikana monikanavaisesti
 - Verkkosivut
 - Uutiskirjeet
 - Järjestöillat
 - Verkostot
- Hakuaikana järjestettiin 2 tukiklinikkaa järjestöavustusta hakeville
- Hakuaikaa pidennettiin, koska järjestöavustusten periaatteiden päivitys oli aiheuttanut sekaannusta ja epätietoisuutta järjestöissä. Pidennetty hakuaika oli 31.12.2025-7.1.2026

Hakemusten määrä ja summat

Toiminta-avustukset:

- 55 kpl yhteissumma: 526 020 €
- Pienin haettu toiminta-avustus: 500 €
- Suurin haettu toiminta-avustus: 140 000 €

Kumppanuusavustukset:

- 12 kpl yhteissumma: 428 854 €
- Pienin haettu kumppanuusavustus: 3500 €
- Suurin haettu kumppanuusavustus: 115 000 €

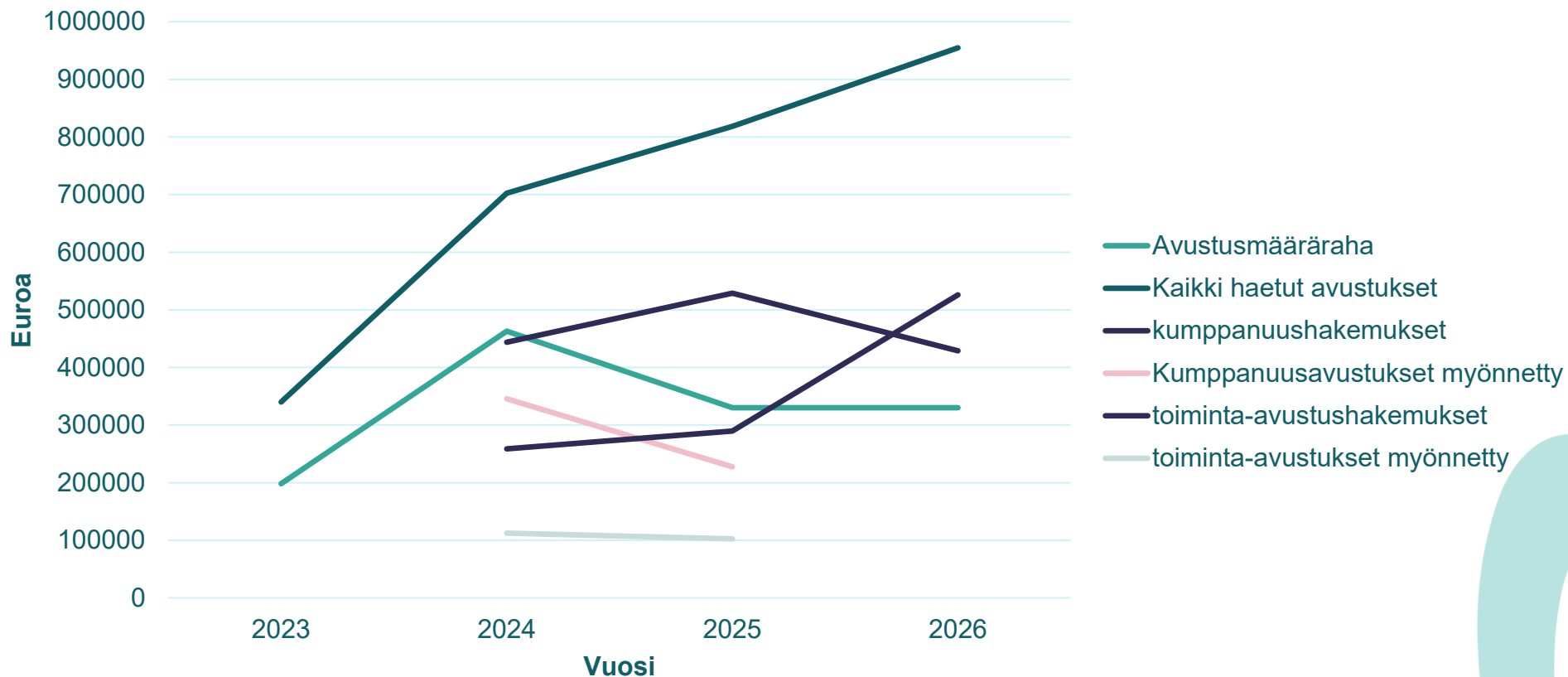
Haettuja avustuksia yhteensä: 954 874 €

Hakemusmääriä vuosilta 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Avustusmääräraha €	198 182	463 000	330 000	330 000
Kaikki haetut avustukset €	340 000	702 612	818 617	954 874
Kumppanuushakemukset €		443 900	528 915	428 854
Kumppanuusavustukset myönnetty €		345 600	227 500	
Toiminta-avustukset haettu €		258 712	289 702	526 020
Toiminta-avustukset myönnetty €		112 400	102 500	
kumppanuushakemukset kpl		11	13	12
Toiminta-avustushakemukset kpl		33	38	55
Hakemusten määrä yhteensä kpl	54	44	51	67

Hakemusmääriä vuosilta 2023-2026

Avustusmäärät vuosina 2023-2026



Tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska avustusprosessi muuttunut vuosien aikana, eikä kaikkia tietoja ole saatavilla.

Vaikutukset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta ja toiminnan kytkeytymien hyvinvointisuunnitelmaan

- Hakemuksissa perusteltiin toimintojen vaikutuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen laaja-alaisesti. Jokainen alla oleva osa-alue mainittiin ainakin kerran.

- Osallisuus ja yhteisöllisyys
- Mielenterveys ja kriisinkestävyys
- Ehkäisevä päihdetyö ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
- Elintapojen ja toimintakyvyn edistäminen
- Digituki ja saavutettavuus
- Kulttuurihyvinvointi
- Turvallisuus ja varautuminen
- Sairauteen, vammaisuuteen tai ikääntymiseen liittyvä tuki

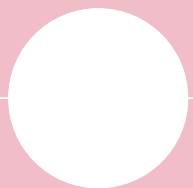
- Osallisuus ja yhteisöllisyys** näkyi lähes kaikissa hakemuksissa

- Hyvinvointisuunnitelman painopisteistä painottuivat

- Osallisuus
- Yhdenvertaisuus

- Myös hyvinvointisuunnitelman painopiste *Turvallinen arki* mainittiin useasti ja se tulkittiin moninaisesti.

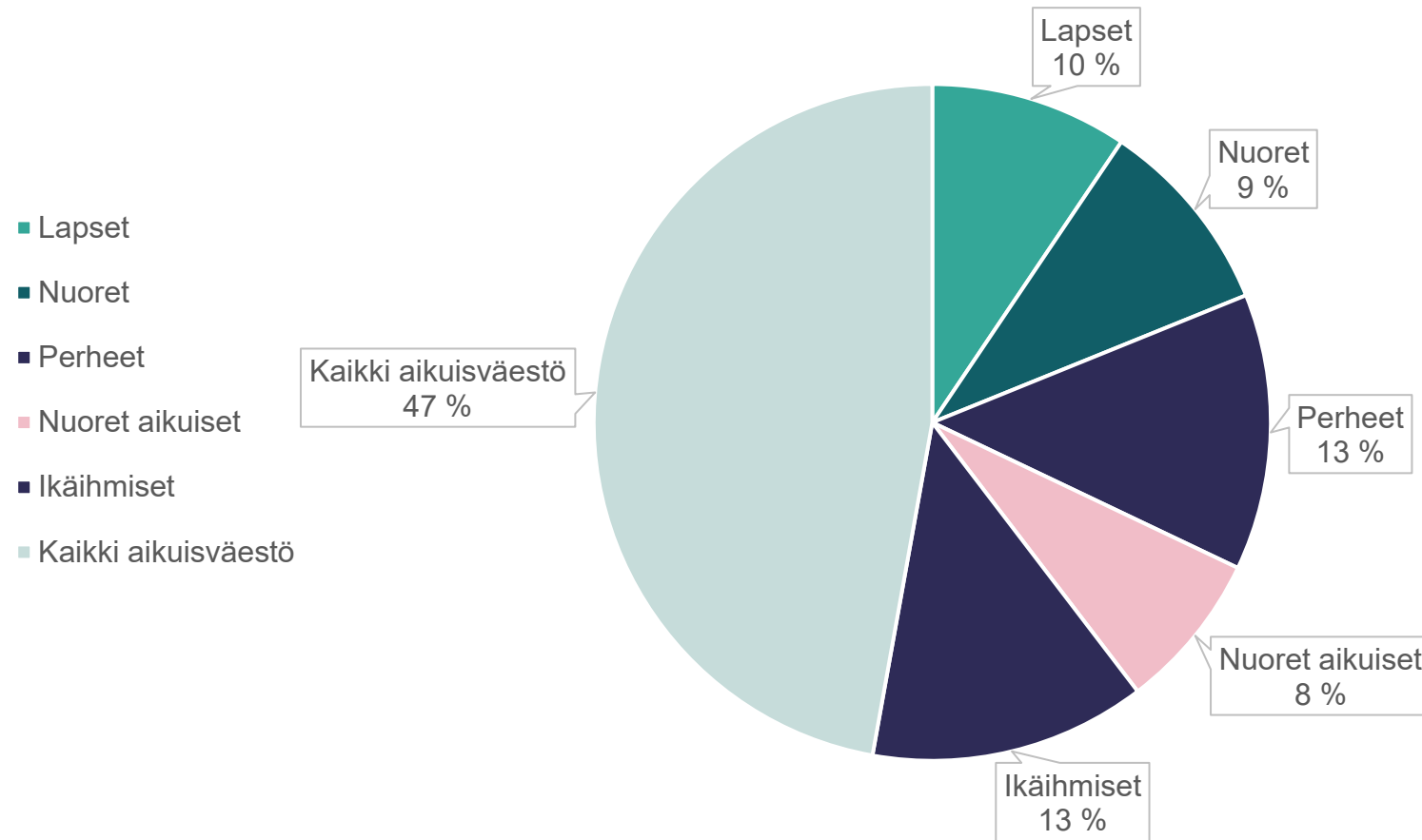




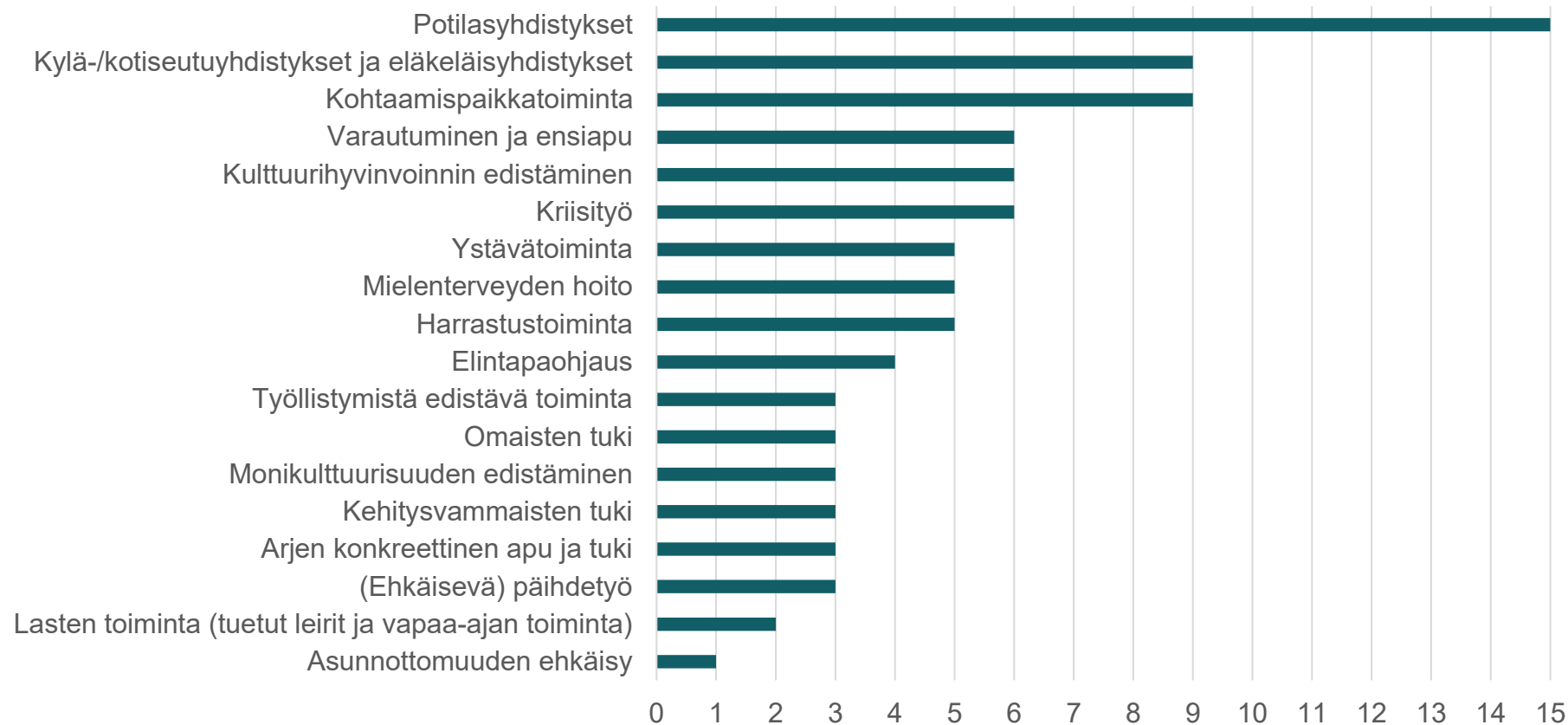
Toiminta-avustukset



Avustettavan toiminnan ensisijainen kohdentuminen ikäryhmittäin (kpl) poislukien potilasjärjestöt



Avustettavan toiminnan kuvaukset teemoittain (ensisijainen toiminta)



Potilasyhdistysten toimialueet

Neurologiset sairaudet:

- epilepsia, Parkinsonin tauti, muut neurologiset sairaudet

Tuki- ja liikuntaelinsairaudet:

- reumasairaudet, luustosairaudet, nivelsairaudet

Sisäelinsairaudet:

- diabetes, kilpirauhassairaudet, sydänsairaudet, hengityselinsairaudet, gynekologiset sairaudet

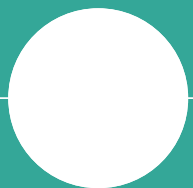
Ihosairaudet:

- psoriasis

Muut sairaudet ja toimintakyvyn rajoitteet:

- näkövammaisuus, muistisairaudet

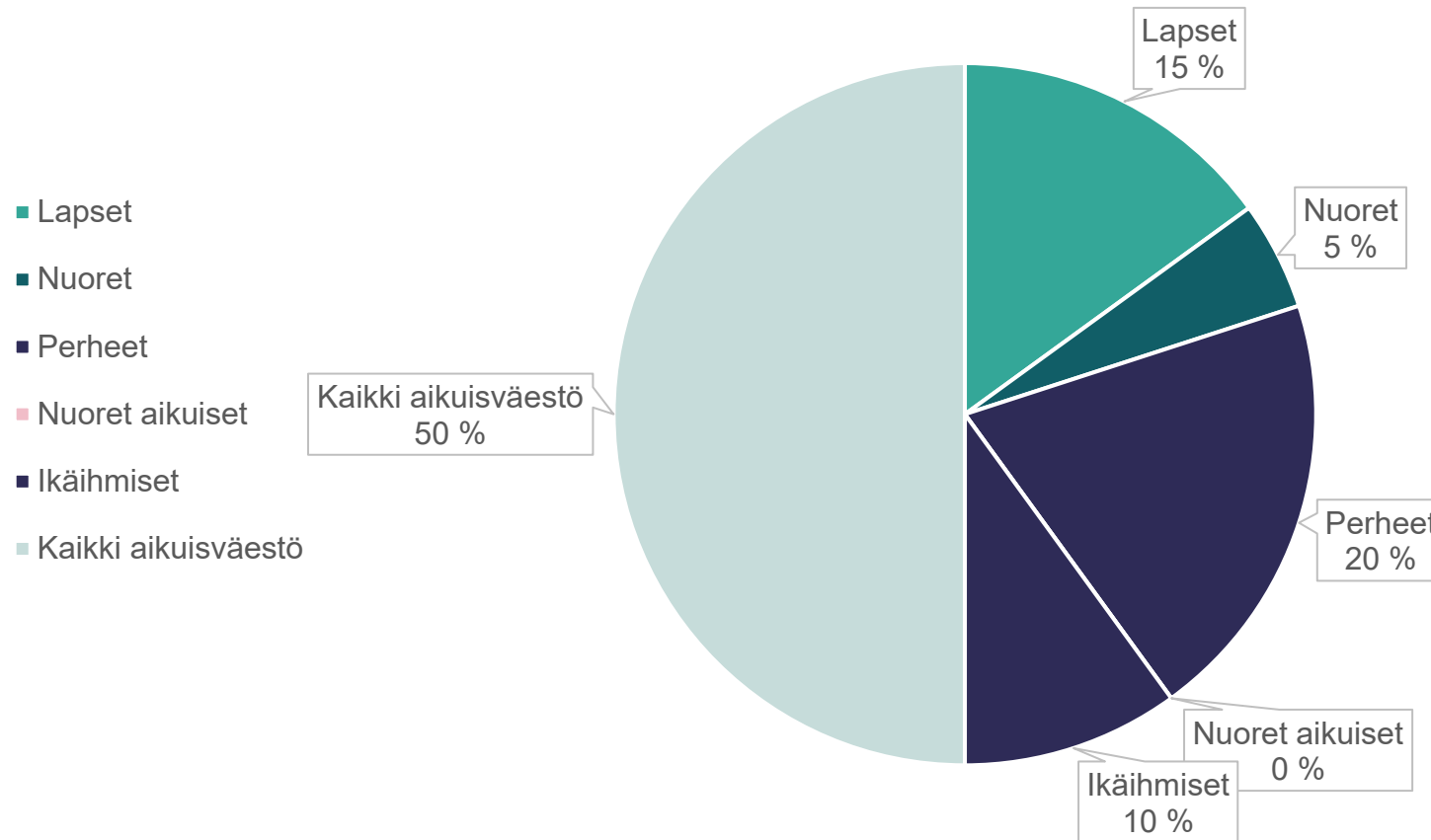




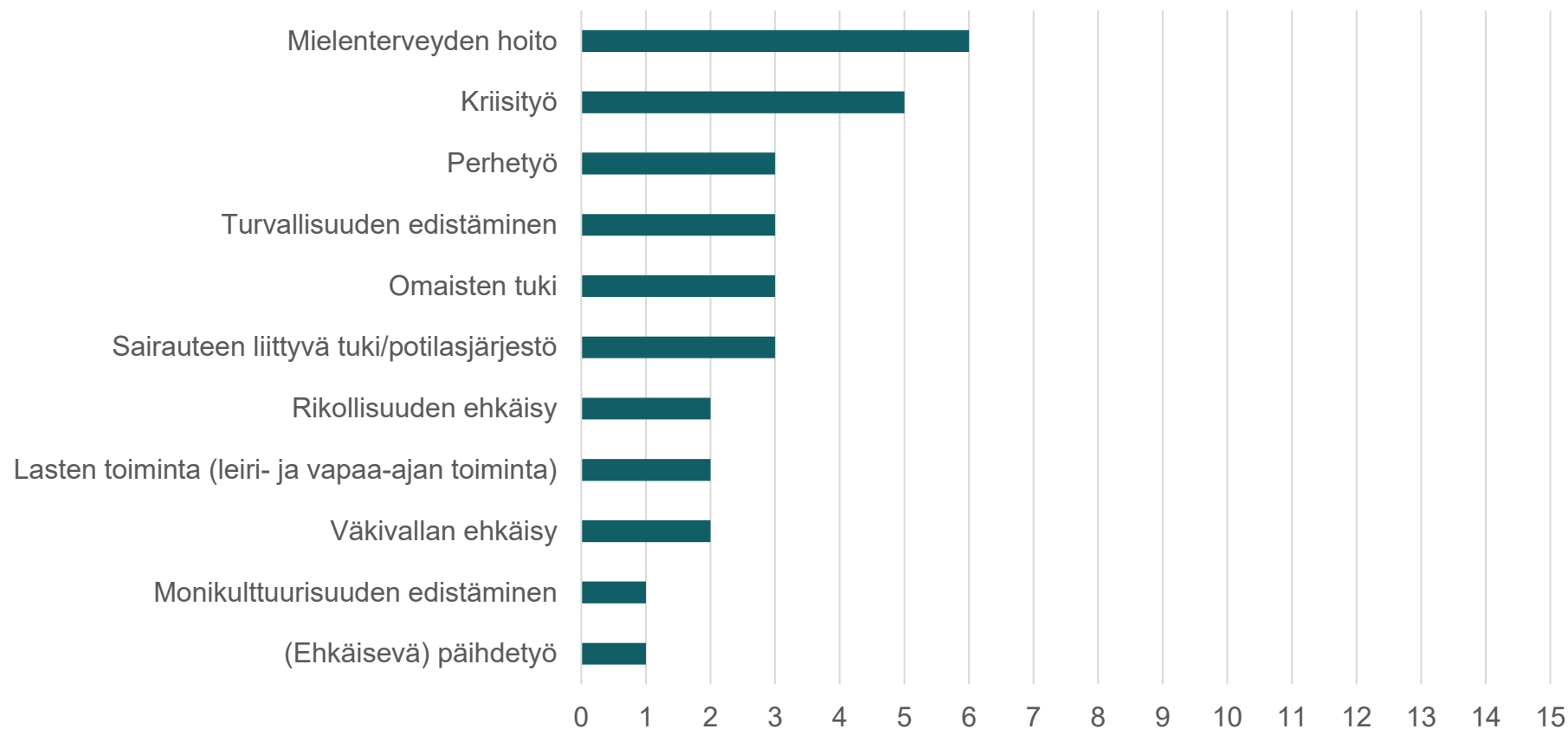
Kumppanuusavustukset

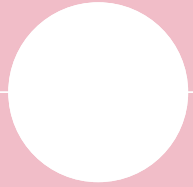


Avustettavan toiminnan ensisijainen kohdentuminen ikäryhmittäin (kpl)



Avustettavan toiminnan kuvaukset teemoittain (ensisijainen toiminta)





Kumppanuusneuvottelut 7.1.-9.1.26



Kumppanuusneuvotteluissa esiin nostetut ilmiöt ja huolet

Asiakkaiden talous ja toimeentulo

- Taloudellisten tilanteiden heikkeneminen ja työttömyys
 - Aiheuttaa myös perheissä kiristynyttä ilmapiiriä ja siihen liittyviä ilmiöitä
- Toimintaan osallistumisen haasteet jo pienillä omavastuilla
- Taloushuijaukset kasvava ilmiö

Asiakasmäärät ja palvelutarpeet

- Asiakasmäärät kasvaneet
- Asiakkaiden tilanteet entistä haastavia -> Ongelmien kasautuminen
- Rikollisuuden ja huumausaineiden käytön lisääntyminen
- Itsetuhoisuuden lisääntyminen
- Ahdistuneisuuden ja mielenterveyden haasteiden lisääntyminen
- Painopiste siirtynyt kuntouttavasta (esim. työhön ja opiskeluun tähtäävästä) työstä arjesta selviytymisen tukemiseen ja oireiden hallintaan
- Asiakkaiden pahoinvoinnin heijastuminen epäasiallisena tai uhkaavana käytöksenä

Hyvinvointialueen palveluiden muutokset

- Huoli hyvinvointialueen palveluiden saatavuudesta ja sen vaikutuksista asiakkaisiin (esim. lääkitysten sopivuus)
- Psykologisen turvallisuuden heikkeneminen palveluverkon muutosten seurauksena, erityisesti haavoittuvassa asemassa olevilla
- Omaishoitajien työn kuorman lisääntyminen palveluiden heikennyttyä



Järjestöjen toimintaedellytyksiin liittyvät nostot

Moninaiset leikkaukset ja epätietoisuus tulevasta huolettaa järjestökenttää:

- Erityisesti vuoden 2027 STEA-leikkaukset (40 miljoonaa)
- Myös muut talouden leikkaukset sekä lainsäädännön ja järjestämisvastuiden muutokset vaikuttavat järjestökentän toimintaedellytyksiin esim.
 - TE-uudistus
 - Omaishoidon tuen uudistus
 - Kuntien järjestöavustuskriteerien tiukentuminen ja yhteensopivuus HVA:n linjausten kanssa

- Laajamittaisia sopeuttamistoimia on jo tehty:
 - resurssivähennykset
 - tilojen vaihtaminen edullisempiin
 - vapaaehtoistoiminnan ylläpito
 - työn painottuminen ydintoimintaan ja suorittavaan asiakastyöhön
- Resurssien vähenemisen vaikutukset toimintaan:
 - vähemmän kohtaamista ja yksilöllistä tukea
 - rajallisempi mahdollisuus ottaa asiakkaita, jonojen kasvu
 - toimintojen määrän ja laajuuden supistuminen
 - Vapaaehtoisten ja työntekijöiden jaksaminen
 - Inhimillinen haitta, jota vaikea mitata
 - Pienempi myönnettävä avustussumma voi johtaa siihen, että suunniteltua toimintaa ei voida toteuttaa ollenkaan

Kehittämiskohteet ja kiitokset järjestöiltä

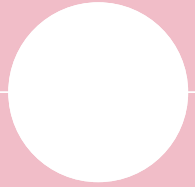
Kehittämiskohteet:

- Järjestöjen toiminnan tunnettuuden lisääminen
- Palveluohjauksen kehittäminen
- Verkostoitumisen lisääminen

Kiitokset:

- Palveluohjauksen tehostuminen, oikeanlaista ohjausta tapahtuu
- Avustusprosessin kehittäminen
- Avoin vuorovaikutus ja oikea-aikainen tiedottaminen
- Kumppanuuksien vahvistuminen





Avustuspäätösesitys vuodelle 2026



Esityksestä järjestöille myönnettävistä avustuksista vuonna 2026

- Liitteenä on taulukointi, josta näkee esityksen myönnettävistä avustuksista.
- Taulukoinnissa kuvataan toiminta, johon avustusta haetaan sekä haettu avustussumma ja esitys myönnettävästä avustussummasta.
- Taulukointi perustuu lisäksi Kanta-Hämeen hyvinvointialueen järjestöavustusperiaatteisiin ja kriteereihin:
 - Toiminnan vaikuttavuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta
 - Kytkeytyminen strategiaan ja alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan
 - Toiminnan taloudellinen perusteltavuus



Yleisiä havaintoja ja perusteluja avustusesitykselle

- Hakijamäärä kasvanut vuosi vuodelta ja myös uusia hakijoita tullut lisää. Uusia toimijoita on voitu tukea
 - Harkinnassa on kuitenkin arvioitu uuden toiminnan aloittamisen tarkoituksenmukaisuutta ja sitä, voisiko myönnettävällä avustussummalla käynnistää uutta toimintaa
- Avustusmääriä tarkastettu, ja niihin on tehty pääosin vähennyksiä. Joillekin toimijoille pieniä korotuksia toiminnan laajenemisen vuoksi
- Valtakunnallisesti tai laajemmalla alueella toimivien järjestöjen osalta avustusten pienentyminen ei lähtökohtaisesti vaaranna toimintojen toteutumista -> avustus kohdennetaan niille toimintaan osallistuville, jotka asuvat Kanta-Hämeen alueella.
- Päätösehdotuksessa huomioitu alueellinen kattavuus sekä toimintamuotojen ja kohderyhmien monipuolisuus
- Potilasyhdistystoiminta aktiivista; muutama hakija lisää verrattuna vuoteen 2025.
 - Tetolan avustustasot nousseet hieman viime vuodesta
- Hakemuksissa edelleen kustannuseriä, joita avustusohje ei hyväksy esimerkiksi merkkipäivät, tilojen kunnostukset, hallinnollinen työ
 - Haetut summat eivät aina vastaa todellista avustettavan toiminnan kustannustasoa
- • Avustusta ei myönnetä toimijoille, joiden toiminta perustuu ostopalveluiden tuottamiseen



Kiitos!

